

KALVÍN

2

ĽUDSKÉ DOBRO

3

REFORMAČNÁ KÁZEŇ

5

KÁZEŇ V BOHOSLUŽBÁCH

6

A TO JE VEČNÝ ŽIVOT...

7

SILA V TRÁPENIACH

7

ZNEPOKOJUJEŠ SA?

8

UPEVŇOVANIE REFORMÁCIE
NA SLOVENSKU

9

OSOBNÉ SKLAMANIE A RAST

Ján Šoltés

HOSPODIN VIDEL, ŽE ĽUDSKÁ ZLOBA NA ZEMI JE VEĽKÁ A VŠETKO ZMÝŠĽANIE ĽUDSKÉHO SRDCA JE USTAVIČNE NAKLONENÉ LEN K ZLU.

(1M 6,5)

Milé sestry, milí bratia, v poslednom čase sa čoraz častejšie stretávame s pojmom ľudského dobra, ľudskosti, vrodenej dobrej ľudskej prirodzenosti. Tieto názory zaznievajú z úst všelijakých cestovateľov neprieč odlahlými krajinami, kde básnia o dobrosrdečnosti, добрute miestnych obyvateľov. Zaznievajú zo stránok médií komentujúcich udalosti vo vojnu zmietaných štátoch o tom, ako obyčajní ľudia sú plní dobroty, len tí politici to všade kazia. Oslavuje sa, ako dobrí ľudia šijú rúška v začiatkoch koronavírusu, ako ubytávajú utečencov z Ukrajiny, ako pomáhajú ľuďom zasiahnutým povodňami a kalamitami. Zdalo by sa, že svet je plný dobroty, "ľudskosti", ochoty, pomoci.

A predsa vieme, že tomu tak nie je. Sem-tam preblesnú správy o únosoch a znásilneniach naivných cestovateľov. Vo vojnách sa ukážu obrovské zverstvá, krádeže, popravy, rabovanie, mučenie. Po pár dňoch od správ o šití rúšok začínajú hádky o ich povinné nosenie. Po vlne solidarity s utečencami z Ukrajiny nastáva vlna závidi (na akých autách prišli, dostávajú peniaze za nič). Pár dní po kalamitách vznikajú rôzne stránky, ktoré sa snažia podvodne vylákať peniaze, ktoré potom zasiahnutým nikdy nedorazia.

Mýtus o tom, že všetci sú vlastne niekde vo svojej podstate dobrí sa akosi začne rozpadat'. Nás reformovaných kresťanov by to nemalo prekvapiť. Otázka číslo 8 nášho katechizmu sa pýta: "Či sme natoľko skazení, že sme úplne neschopní nič dobrého vykonať, a sme náchylní ku každému zlu?" Odpoveď: "Vskutku sme, až kým nie sme znovuzrodení Duchom Božím."

Áno, veriť v ľudské dobro je naivné a priam nebiblické. Sami od seba sa na nič dobrého nezmôžeme. Našu hriechnosť, zlo, ktoré šírimo nemôžeme odčiniť žiadnymi dobrými skutkami ani návštevou kostola ani ofermami a darmi.

ĽUDSKÉ DOBRO

Naši reformační predkovia videli zmar v stredovekej cirkvi a spoločnosti. Videli rôzne prezentovanie a kupovanie si (či už dobrými skutkami alebo priamo peniazmi za odpustky) zdanie, imidž "dobrého človeka".

Reformácia nie je len o obnove cirkvi, je i o preformovaní hriechneho človeka. Je o Božej milosti, ktorá sa skláňa k zlému, skazenému hriechnemu človeku a pretvára ho v človeka lepšieho.

Osobne by som bol veľmi opatrný povedať, že nejaký človek je vo vnútri dobrý. Vďaka Božej milosti je však lepším, než bol, i keď stále, každý deň má tendenciu na povrch vyvrieť hriechnosť a zloba. Každý deň sa však vďaka pretrvávajúcej Božej milosti môže reformovať v lepšieho človeka. A tento lepší človek samozrejme má z vďačnosti za túto milosť konať dobré skutky. Aké to sú? Náš katechizmus v otázke 91: "Ktoré skutky sú dobré?" dáva odpoveď: "Dobré skutky sú len tie, ktoré konáme z pravej viery, podľa Božieho zákona, k Jeho sláve, a nie tie, ktoré sa zakladajú na našej mienke, alebo na ľudských ustanoveniach."

Milé sestry, milí bratia, prajem všetkým nám, aby napriek zlému, skazenému a hriechnemu svetu a našej prirodzenosti, milosť Božia reformovala každého z nás v lepšieho človeka každý deň.

Aranka Csonthó

REFORMAČNÁ KÁZEŇ

VEĎ SA NEHANBÍM ZA EVANJELIUM, LEBO JE MOCOJU BOŽOU NA SPASENIE KAŽDÉMU VERIACEMU, NAJPRV ŽIDOVÍ, A AJ GRÉKOVÍ. LEBO V ŇOM SA ZJAVUJE BOŽIA SPRAVODLIVOSŤ Z VIERY K VIERE, AKO JE NAPÍSANÉ: SPRAVODLIVÝ Z VIERY BUDE ŽIŤ.

(RIM 1,16-17)

Drahé Sestry, Drahí Bratia v Kristu Ježišovi. V týchto dňoch si pripomíname pamiatku Reformácie a list apoštola Pavla Rimanom nás môže nasmerovať k tým učeniám, ktoré sú pre nás tak dôležité. V tomto liste apoštol oboznamuje Rimanov so svojím učením, presnejšie teológiou, ktoré už v tomto čase bolo tak vypracované, že aj samotný Luther o ňom povedal: „tento list je najdôležitejšou časťou Nového zákona, najčistejším evanjeliom, ktoré je natoľko dôležité a cenné, že ho kresťan nielen že by mal vedieť naspamäť, ale by aj denno-denne mal s ním žiť ako s každodenným duchovným pokrmom.“ Vidíme, že máme pred sebou takú knihu, taký list, ktorý veľmi vplýval a pomohol nielen samotnej reformácii a Lutherovi, ale počas stáročí viedol znovu a znovu kresťanov k lepšiemu pochopeniu a prehĺbeniu evanjelia a jeho prijatia. Jeho prvá časť hovorí o milosti ako základe spasenia, a druhá časť o živote, ktorý je životom z Božej milosti. Od ostatných listov sa líši v tom, že už na začiatku predostrie svoju tému, a to vo veršoch, ktoré sú základom tohto kázania. Teda témou celého listu je evanjelium.

Tento list sa odlišuje od ostatných listov apoštola Pavla. Kým ostatným zborom apoštol píše kvôli daným problémom, ktoré sa tam vyskytli, a on, ako väčšinou zakladateľ alebo spoluzakladateľ týchto zborov, píše odpovede na ich otázky a snaží sa vyriešiť spory, tak do Ríma nepíše kvôli takýmto sporom a problémom. Je v úplne inom vzťahu s rímskym zborom. Nielen že nie je zakladateľom toho zboru, ale tu ani nikdy predtým nebol, ani ho tu nepoznajú. Práve preto píše svoj list, aby sa predstavil a aby ohlásil, že sa sem chystá prísť.

Môžeme sa pýtať, v akej situácii mohol byť rímsky zbor, keď tak veľmi chce apoštol vysvetliť a priblížiť evanjelium? Skúsme sa teda na začiatku pozrieť na tento zbor. Z časov pred vznikom tohto listu o ňom veľa nevieme. Pravdepodobne bol založený oveľa skôr pred Pavlom, ale nevieme kým. Jeho členmi boli kresťania aj zo Židov,

aj z pohanov. Z listu je vidieť, že Pavel myslí na obidva tábory, ale o to viac zdôrazňuje, že sú všetci rovnako hriešni pred Bohom, a aj k ospravedlneniu je pre oboch len jediná možnosť. Predostretím svojho učenia, predstavením a zdôraznením toho, že sú pred Bohom všetci rovnakí, si ich Pavel chce získať. Túži po tom, aby ich spoznal, aby sa navzájom posilnili duchovnými darmi, a aby sa povzbudili navzájom vierou. To, čo ich spája, je viera v Krista, a práve túto vieru a zvesť o Kristovi chce apoštol hlásať aj naďalej. Chystá sa do Španielska na ďalšiu misijnú cestu a práve z Ríma sa tam chce vydať. Jasne hovorí, že aj v Ríme chce zvestovať evanjelium. Najprv prostredníctvom tohto listu a neskôr, keď mu Boh dovolí, aj osobne, pred tým, než sa odtiaľ pomocou Rimanov vydá na cestu do Španielska.

Vidíme teda, že evanjelium chce zvestovať práve takým veriacim, ktorí ho už poznajú, ktorí sa už stali kresťanmi, ktorí už spoznali dielo Ježiša Krista. Zvestuje ho tým, ktorí už prijali evanjelium, ktorým to nie je neznáme. Nechce to robiť spôsobom presvedčovania, ale osobným vyznaním. Hovorí totiž o tom, čo preňho znamená evanjelium.

Mýlime sa, keď si myslíme, že obrátený človek, ktorý už spoznal evanjelium, ktorý už prijal Ježiša Krista, ktorý už vyznal, že Ježiš Kristus je jeho Pánom, že taký človek už nepotrebuje počuť znovu a znovu zvesť o ňom, nepotrebuje počuť evanjelium. Nedoceňujeme ho dostatočne, keď nám stačí toto evanjelium počuť len raz, vtedy, keď sme ho prijali. Nie je hanbou to zase pripomínať, skôr naopak, keď sme pochopili čo sme skrz neho dostali, by sme sa s ním mali vždy chváliť a vždy zdôrazňovať jeho dôležitosť. Apoštol takto povzbudzuje aj Timoteja v jemu písanom liste: „Maj na pamäti Ježiša Krista, vzkrieseného z mŕtvych...“. Je to teda k nášmu dobru a k nášmu posilneniu, vždy si pripomínať toto evanjelium. A to spôsobom, ako to robí aj samotný Pavel. Zdôrazňuje: veď sa nehanbím za evanjelium!

Akoby to znamenalo, že Rimanom bude zvestovať evanjelium práve preto, aby dokázal, že sa za to nehanbí a ukázal, prečo nie, a čo všetko toto evanjelium znamená.

To, čo znamená pre Pavla, môže znamenať aj pre nás, presnejšie, má znamenať aj pre nás všetkých. Či sme ho už prijali, alebo ešte nie. Keď sme ho už prijali, tak nás môže posilniť a povzbudiť, a keď ešte nie, tak nás má viesť k tomu, aby sme ho prijali a skrz neho žili.

Čítame: evanjelium je mocou Božou každému veriacemu na spasenie. V evanjeliu sa prejavuje a preukazuje moc Božia, ktorá je jediná schopná darovať spasenie. Každého, kto toto evanjelium prijme vo viere, teda vierou, Boh vyslobodzuje zo zatratenia. Spasenie teda nie je to, čo si človek zaslúži alebo vyslúži svojou spravodlivosťou. Spravodlivými sa totiž stávajú len tí, teda ospravedlnenými sa stávajú len tí, ktorých ospravedlní sám Boh. A Boh ospravedľňuje len tých, ktorí veria, teda veria v evanjelium. V krátkosti: spasenia dôjdu tí, ktorí sú spravodliví, ale spravodlivým sa nemožno stať bez toho, aby ním neučinil sám Boh, a on to urobí len tým, ktorí veria, veria v evanjelium, ktoré je o Ježišovi Kristovi, zomrelom a vzkriesenom Pánovi.

Evanjelium teda nie je len spasiteľná sila, ale je aj zjavenie. Zjavuje, teda odhaľuje sa tu Božia spravodlivosť. Keď Boh niečo zjavuje, tak to znamená že je to niečo skryté, tajné pred normálnym vnímaním, a jedine takýmto spôsobom to dáva vedieť a spoznať. Pavel teda hovorí, že každému, kto verí, sa v evanjeliu zjavuje Božia spravodlivosť. Čo znamená Božia spravodlivosť? Že všetci sme zhrešili a nemáme Božiu slávu (Rim 3,23). Všetci sme ospravedlnení zadarmo, jeho milosťou, vykúpením v Kristu Ježišovi. „Tak Boh preukázal svoju spravodlivosť odpustením hriechov, ktoré boli spáchané predtým, aby v terajšom čase preukázal svoju spravodlivosť, totiž že je spravodlivý a že ospravedľňuje toho, kto verí v Ježiša.“ (v. 25-26). Božia spravodlivosť si vyžaduje potrestanie hriechu, tie nám odpustil skrz Krista. Preto človek ospravedlnený bude žiť len z tejto viery, viery v Ježiša Krista.

Toto si máme pripomínať, toto evanjelium máme zvestovať každý čas a teraz o to viac. Keď sme si teda pripomenuli dôležitosť evanjelia, pochopili, že je mocou Božou na spasenie a v ňom sa zjavuje Božia spravodlivosť, tak o to viac by sme mali uistenie v srdci a radosť z toho, že sme vlastníctvom Ježiša Krista, skrz ktorého sme spasení.

Nech nám toto evanjelium, táto moc Božia pomáha vždy vtedy, keď sme slabí a skrúsení. A nech sa nám v ňom zjavuje všetko to, čo nám Boh chce odhaliť a odtajniť, aby sme sa posilnili a potešili z toho, že sme spasení, že máme život večný, a už v tomto živote môžeme žiť životom ospravedlneného z viery.

Nech nám náš Pán pomáha, aby každý nový deň začínal s týmto pripomenutím si evanjelia, aby sme z nej čerpali silu, vedenie a lásku, ktorú sme v ňom dostali. Amen

Modlitba

Pane a Spasiteľu Náš, Ježišu Kriste. Ďakujeme Ti za Tvoje Slovo, za uistenie, ktoré sme dostali, že sme Tvojim vlastníctvom, a nič nás od tvojej lásky nemôže odtrhnúť. Ďakujeme Ti, že môžeme byť ospravedlnení pred Bohom, že naše hriechy sú ospravedlnené, a to nie z našej sily, ale jedine z milosti, skrz vieru v Teba. Ďakujeme Ti že si to pre nás spravil, že si pre nás trpel na kríži, že si pre nás zomrel, aby sme my nemuseli zomrieť večnou smrťou. A takto môžeme mať nádej v Teba nielen v tomto živote, ale aj v smrti, že tá bude len smrťou hriechu a prechodom do večného života. Ďakujeme Ti, že touto vierou sme položiť celý náš život a život našich blízkych a milých do Tvojich rúk.

Daj nám voči Tebe oddanosť a spoľahlivosť, aby sme sa nebáli, ale si vždy boli istí, že nám chceš len dobre. A prosíme Ťa, Duchom svojim nás veď tak, aby sme boli poslušní a pokorne oddaní tvojmu Slovu, Tvojej vôli. Posilňuj nás dennodenne duchovným pokrmom, zvesťou tvojho Slova. Zostaň aj naďalej s nami, a veď naše kroky po celý život, až raz dôjdeme domov k Tebe. Pre Tvoje meno prosíme, vypočuj nás. Amen.

Ján Semjan

KÁZEŇ V BOHOSLUŽBÁCH

**IĎTE PO CELOM SVETE A KÁŽTE EVANJELIUM KAŽDÉMU STVORENIU!
TEN, KTO UVERÍ A POKRSTÍ SA, BUDE SPASENÝ,
A KTO NEUVERÍ, BUDE ODSÚDENÝ**

(MK 16,15-16)

V centre našich bohoslužieb je kázeň Božieho slova. Pán Boh kázaným slovom a pôsobením moci Ducha Svätého neustále obnovuje náš osobný duchovný život, život našich zborov, ale aj celej cirkvi. Kázeň, výklad Božieho slova je najvlastnejším poslaním cirkvi, ktorá koná v tomto svete a pre tento svet. Tým plní poverenie svojho Pána, Ježiša Krista, ktoré dal svojim učeníkom: „Id'te po celom svete a kážte evanjelium každému stvoreniu! Ten, kto uverí a pokrstí sa, bude spasený, a kto neuverí, bude odsúdený.“ (Mk 16,15–16). Apoštol Pavel dal Timoteovi i takéto poverenie: „Káž slovo, pristupuj v pravý i nepravý čas.“ (2 Tim 4,2).

Reformátori rozpoznali a zdôraznili, že zvrchovanou autoritou nad celým svetom, nad cirkvou a nad každým z nás je Božie slovo obsiahnuté v Písme Svätom. Kázeň Božieho slova v každom bohoslužobnom zhromaždení má byť nerozlučne spojená s Písmom svätým – Bibliou. Z neho má vychádzať, k nemu sa má vracieť. Božie pravdy v ňom obsiahnuté má vnášať do nášho každodenného života. Ony majú formovať naše myslenie, hovorenie a konanie. Majú motivovať každé naše rozhodnutie.

Kázeň Božieho slova, založená na biblických pravdách, je Božím odkazom pre nás ľudí. Ním nás oslovuje večný Boh a tak nás rozptýlených zvoláva a spája v jedno živé spoločenstvo. Pre vyjadrenie a pochopenie podstaty a poslania cirkvi slúži aj slovo cirk, čo znamená kruh, alebo okruhly, uzavretý priestor. Pripomína nám kruh ľudí okolo jedného stredového bodu. Je potrebné podotknúť, že nie je ním kazateľ, ale Ježiš Kristus. Práve On nás oslovuje v kázni.

Tento kruh Pánom povolaných ľudí je viditeľný v každom našom bohoslužobnom zhromaždení. Ono je viditeľným, doslova hmatateľným, znamením života tohto spoločenstva. Samozrejme, že toto spoločenstvo žije aj mimo času konania bohoslužieb. Žije v moci Božieho slova a Ducha Svätého vo svojich rozptýlených údoch doma, na pracovisku, na cestách a pod. Stále ich spája ten Pán, ktorému je zodpovedný každý za seba, ale aj

za svojho blížneho, a to aj mimo priestoru a času konania bohoslužieb.

Ako reformovaní vieme (a sme na to veľmi citliví), že kázeň Božieho slova má vychádzať z Písma svätého. Tu chcem upozorniť na to, že z neho má vychádzať aj počúvanie. Je aj na poslucháčoch, aby sa vedeli orientovať v Písme svätom. Je to veľmi užitočné pre pochopenie kázne, ak sa počúva s Bibliou v rukách. Viem, že v našich zboroch, či bohoslužobných zhromaždeniach, sa s tým nestretávame (ak áno, tak len veľmi zriedka). Keď ideme na Bohoslužby, skúsme si vziať so spevníkom aj Bibliu. Budeme prekvapení, ako nám to pomôže pri počúvaní a prijímaní obsahu kázne. V zboroch, v ktorých slúžim (verím, že aj v iných), sú veriaci, ktorí po návrate z Bohoslužieb doma zoberú najprv Bibliu a znovu si pozorne prečítajú oddiel čítaný od stola Pánovho a text kázne. Pre dlhšie zapamätanie si ich zapisujú, aby mohli ďalej uvažovať nad počutou kážňou. To určite zaväzuje aj kazateľov. Pravda, kde sa toto deje, tam potom kázeň pretrváva a ovplyvňuje aj náš život.

Kázeň zaznieva v bohoslužobných zhromaždeniach rôzneho charakteru. V našej cirkvi je neodmysliteľnou súčasťou každých bohoslužieb. Okrem toho kladného, čo som uviedol vyššie, musím upozorniť aj na negatívny moment. Kázeň Božieho slova je v našich bohoslužbách tak samozrejmá, že nás nevzrušuje vôbec, alebo len veľmi málo. Zovšeobecnela aj kazateľom aj poslucháčom. Beda nám kazateľom, ak ju berieme len ako svoju povinnosť. Ale aj tým, ktorí prichádzajú na Bohoslužby tiež len zo zotrvačnosti a o kázani ani len nepremýšľajú. Opäť kladiem na prvé miesto vady nás, kazateľov. Máme zaužívané určité návyky. Používame výrazové prostriedky, ktoré v našich kážňach často opakujeme. Potom sú kázne málo prítiahľivé. Zo strany poslucháčov je tu veľmi nebezpečný posudok, aj tak nepočujem v kázni nič nové, len stále tie isté pravdy. Dobré si však zapamätajte, že stálou pravdou je hriech v nás a medzi nami.

Stálou pravdou je zlo v najrôznejšej podobe, ktoré sa nás priamo alebo nepriamo dotýka. Ale stálou pravdou je aj Božia milosť, spasiteľná a odpúšťajúca láska zjavená v Ježišovi Kristovi. Toto musí znieť v kázni jasne, stále a znova. To preto, že bohoslužobné zhromaždenia sú priestorom a stále novou udalosťou, kde sa stretávajú dva svety. Na jednej strane sme my, hriešni ľudia. Sme obťažení svojimi starosťami, bolesťami, nemocami, nepokojom a ďalšími biedami. Na strane druhej je milostivý Boh a láskavý nebeský Otec, ktorý sa k nám sklonil v Ježišovi Kristovi, aby z nás sňal toto všetko. Tu počúvame a prežívame to, čo inde nemôžeme ani počuť, ani prežiť. Zvest' o Božom panovaní a o Jeho zvrchovanom práve

na svet. Zvest' o našej porušenosti hriechom, nedokonalosti a pomínutelnosti. Ale aj zvest' o odpustení našich hriechov skrze obeť Ježiša Krista. O Božom kráľovstve a o večnom živote.

Naše bohoslužobné zhromaždenia majú pre nás jeden veľký význam. Mocou kázaného Slova a pôsobením Ducha Svätého sa z nás hriešnych ľudí, stávajú nasledovníci Pána Ježiša Krista a verní svedkovia o Jeho vykupiteľskom diele. Tu žije a vyrastá spoločenstvo poslušné svojmu Pánovi. Spoločenstvo pripravené stále prijímať Jeho rozkazy, ale aj zaslúbenia. Učí sa v nádeji očakávať aj ich naplnenie. Je to spoločenstvo Božích synov a dcér. Je to Božia rodina.

Juraj Halás

A TO JE VEČNÝ ŽIVOT...

**A TO JE VEČNÝ ŽIVOT, ABY POZNALI TEBA,
JEDINÉHO PRAVÉHO BOHA,
A KTORÉHO SI POSLAL, JEŽIŠA KRISTA.**

(JN 17,3)

Poznanie Boha kladie Pán Ježiš na jednu rovnu s účasťou na večnom živote. To je večný život, aby poznali Teba. Dal by sa zostaviť aj taký tabuľkový prehľad, ale on môže mať ten správny význam už ako zhrnutie, keď je srdce plné pravého poznania Boha. Nie to je večný život, vedieť proti jednej litere Písma postaviť jeho inú literu. Nie literu proti litere, ale hlboké osobné poznanie osobného Boha, ktorý so mnou, s človekom, uzatvára živé osobné obecenstvo tým, že ku mne hovorí z Písom, a počúva, čo ja Jemu hovorím v modlitbe. On, ktorý je v nebi, a ja som na zemi. A toto je jeden neodmysliteľný znak večného života, skutočné a osobné poznanie Boha. Boh je Trojjediný, jestvuje a žije v trojvzťahu Boh (Otec) – Syn (Ježiš Kristus) – Duch (Svätý), a to so zreteľom na Mt 28,19 krstiac ich v meno Otca, i Syna, i Ducha Svätého. Uvediem biblické texty, ktoré týmto pomerom – Boh, Syn, Duch – vyjadrujú ich spolupatričnosť a dokladajú, že v tomto trojpomere Boh uskutočňuje svoje dielo spásy a dáva večný život.

2 Kor 13,13: Milosť Pána Ježiša Krista a láska Božia

a účasť Ducha Svätého so všetkými vami.

1 Kor 12 4–6: Rozdelené sú dary milosti, ale ten istý je Duch, a podelené sú prisluhovania, ale ten istý je Pán, a podelená je pôsobnosť, ale ten istý je Boh, ktorá pôsobí všetko vo všetkých.

1 Pt 1,2: Ktorých Boh Otec predzvedel, Duch posvätil, aby boli poslušní a skropení krvou Ježiša Krista.

Sk 2,33: Keď Ho (Ježiša) pravica Božia povýšila a prijal od Otca zaslúbenie o Duchu Svätom, ktorého vylial.

2 Kor 1,21–22: Boh je to, ktorý nás upevňuje s vami pre Krista, On nás aj pomazal, On nás aj zapečatil a dal nám do srdc závdavok Ducha.

Jud 20–21: Modlite sa v Duchu Svätom, udržiujúc sa v láske Božej a očakávajte milosrdenstvo nášho Pána Ježiša Krista na večný život.

Uvážte, čo dosvedčujú uvedené biblické texty: poznanie Boha, ktorý je a žije, i koná dielo spásy a dáva večný život – v trojvzťahu, ako Trojjediný.

Ľubica Halášová

SILA V TRÁPENIACH

KTO BÝVA V ÚKRYTE NAJVYŠŠIEHO, ODPOČÍVA V TŇNI VŠEMOHÚCEHO.

(Ž 91,1)

NIČ ZLÉ SA TI NESTANE, NIJAKÁ POHROMA SA K TVOJMU STANU NEPRIBĹIŽI

(Ž 91,10)

Typická predstava o kresťanskom živote je, že to znamená byť oslobodený od každého trápenia. Ale v skutočnosti to znamená byť vyslobodený v trápení a to je niečo iné. „Kto býva v úkryte Najvyššieho, odpočíva v tŇni Všemohúceho. Nič zlé sa ti nestane, nijaká pohroma sa k tvojmu stanu nepriblíži.“ (Žalm 91). To je miesto kde si zjednotený s Bohom.

Ak si Božie dieťa, určite sa stretneš s trápením, ale Ježiš hovorí, že tým nemáš byť zaskočený „Na svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet.“ Hovorí: „Nemáš sa čoho báť.“ Tí istí ľudia, ktorí odmietali hovoriť o svojich trápeniach predtým, než boli spasení sa po znovuzrození často sťažujú a trápia, lebo majú pomýlenú predstavu o tom, čo to znamená žiť ako kresťan.

Boh nám nedáva víťazný život, dáva nám život

popritom ako víťazíme. V napätí naša sila rastie, bez neho zostávame slabí. Prosiš Boha, aby ti dal život, slobodu a radosť? Nemôže, ak nie si schopný prijať napätie. A keď mu čelíš okamžite naberáš na sile. Prekonaj bojzivosť a odváž sa na prvý krok! Potom ti Boh dá obživu. „Tomu kto víťazí, dám jesť zo stromu života.“ (Zjavenie 2,7). Ak sa namáhaš telesne, unavíš sa. Ale keď sa namáhaš duchovne, tvoja sila stále rastie.

Boh nám nikdy nedáva silu na zajtrašný deň alebo na ďalšiu hodinu, ale iba pre napätie tohto okamihu. Sme vystavení pokušeniu čeliť protivenstvám z pozície nášho zdravého rozumu. Ale kresťan môže dúfať, aj keď sa zdá, že ho problémy premáhajú, lebo víťazstvo je nemožné pre každého, okrem Boha.

Ľubica Halášová

ZNEPOKOJUJEŠ SA?

NECH SA VÁM SRDCE NEZNEPOKOJUJE

(J 14,1)

V živote sú chvíle, keď sa náš pokoj zakladá len na našej nevedomosti. Ale keď nás životná realita náhle prebudí, dosiahnuť skutočný pokoj je takmer nemožné, ak ho neprijmem od Ježiša. Keď náš Pán hovorí slová pokoja, tvorí pokoj, lebo jeho slová sú vždy „Duch a život“. (Ján 6). Už si prijal, čo Ježiš hovorí? „Svoj pokoj Vám dávam.“ Pokoj, ktorý vyplýva z pohľadu do Jeho tváre a úplného pochopenia a prijatia Jeho tichého upokojenia.

Prežívaš práve teraz ťažké nepokoje? Máš strach a zmätok z búrlivých vln, ktoré Boh zvrchovane vpustil do tvojho života? Prekopal si svoju studnicu viery a predsa si nenašiel pokoj a útechu? Tak pohliadni nahor a prijmi tiché upokojenie Pána Ježiša! Vyžarovanie jeho pokoja je dôkazom, že máš vzťah s Bohom vyrovnaný, lebo

prejavuješ slobodne obrátiť svoju myseľ k nemu.

Keď dovoľíš, aby ti čokoľvek skrylo tvár Ježiša, výsledkom je znepokojenie alebo falošný pocit bezpečia. Keď ide o problém, ktorý na teba dolieha, „upieraš zrak na Ježiša“ (Hebrejom 12) a prijímaš pokoj od neho? Ak áno, on sám bude nádherným požehnaním pokoja, prejavovaný v tebe a cez teba, ale ak sa pokúšaš vyhrabať z problémov vlastnými starosťami, kazíš jeho pôsobenie v tebe.

Znepokojujeme sa, lebo Ho neberieme do úvahy. Keď sa však niekto riadi Ježišom, zmätokom je koniec, lebo v Ňom zmätku niet. Vylož pred ním všetko a keď čelíš ťažkostiam a zármutku, počúvaj, čo ti hovorí: „Nech sa vám srdce neznepokojuje a neľaká.“ (Ján 14).

Michal Hromaník

UPEVNŔOVANIE REFORMÁCIE NA SLOVENSKU

Rozšírenie reformácie na Slovensku sa dialo za panovania Ferdinanda I. Habsburského (1526–1564), svoje upevnenie a vrchol i rozmach dosiahla za vlády Maximiliána (1564–1576). Po smrti Ludovíta II. (1515–1526), ktorý zahynul na úteku po moháčskej bitke 29.8.1526, nastal v Uhorsku zápas o trón. Menšina zvolila za kráľa Ferdinanda I., brata nemeckého cisára Karola V. v nádeji na pomoc zo zahraničia v boji proti Turkom. Obidvaja panovníci boli nepriateľmi reformácie. Proti Ferdinandovi I. spojil sa Ján Zápoľský s Turkami. Výsledkom tohto boja bolo rozdelenie Uhorska v roku 1541 na tri časti. Uhorským kráľom zostal sám Ferdinand I., pod ktorého vládou bolo väčšinou územie Slovenska. Stredné a južné Uhorsko dostalo sa pod moc Turkov, ktorí šíreniu reformácie neprekážali. Zátisie a Sedmohradsko ponechal turecký sultán Sulejman Zápoľovmu synovi Jánovi Žigmundovi, ktorý sa pripojil k reformácii, a sedmohradské kniežatstvo sa stalo baštou reformácie, protestantizmu. Na Slovensku najvplyvnejšími priaznivcami reformácie zo šľachty boli Thurzovci na západnom Slovensku. Kostkovci a Ilésháziovci na strednom Slovensku a Perényovci na východnom Slovensku, Balassovci na južnom Slovensku. Na šírenie a upevnenie reformácie na východnom Slovensku mali rozhodujúci vplyv dve školy. V Blatnom Potoku škola založená Petrom Perényom v roku 1531, ktorej duchovným zakladateľom bol Štefan Kopácsi a Michal Sztárai, a mestská škola v Bardejove, ktorá mala väčší vplyv po roku 1540, keď jej rektorom bol Leonard Stokel.

Prvým reformátorom Zemplína bol Michael de Stara – Michal Stárai, ktorý okolo roku 1528 vystúpil z františkánskeho mníšskeho rádu. Šľachtický rod Stáraiovcov z Michaloviec a zo Starého bol slovenského pôvodu a roku 1244 pripomínaný člen rodu komes Peter bol synom Sobeslava – comes Petrus filius Zobuslo. O Michalovi Stáraiovi sa zachoval list z prvej polovice 17. storočia, ktorý na základe výpovedí starých ľudí vydáva o ňom svedectvo, že zreformoval nielen Slovákov, ale aj Maďarov. Okolo roku 1540 sa objavuje v okolí Barane, kde reformoval na oboch brehoch rieky Drávy, aj Slovanov (sclavos), Chorvátov a Slovincov i Maďarov. Ako farár pôsobil v Laškove, Tolne a Pápe, kde zomrel v roku 1575.

Reformácia v južnom Zemplíne, kde vtedy prevládali

Maďari, sa už v prvej polovici 16. storočia rozšírila a tu sa vytvorilo vyššie uvedené reformačné stredisko v Blatnom Potoku, pod patronátom feudála Petra z Perína – Petrus de prin – Peter Perényi, ktorý bol abaujským županom, krajinským kapitánom a strážcom uhorskej koruny, a jeho syna Gabriela z Perína, a tak na panstve Perényovcov, ktoré siahalo od Bulharska po Spiš, sa reformácia veľmi rýchlo zakorenila už okolo roku 1540. V rokoch 1550–1560 sa reformácia rozšírila aj v strednom Zemplíne a pod Vihorlatom v Užskej stolici medzi riekou Uh a potom Vohorlát, kde bývali Slováci, a kontinuita tohto obyvateľstva tu nebola nikdy pretrhnutá od 9. storočia, ako to jasne dosvedčuje aj kontinuita vodopisných, miestnych a chotárskeho názvov. Aj keď prišli na toto územie v posledných storočiach stredoveku nejakí príslušníci iných národností, ako boli napríklad rozptýlení Maďari, najmä šľachta a zeman. Rusíni najmä v rámci valašskej kolonizácie v 14. a 15. storočí, ako aj Nemci – Vyšné a Nižné Nemecké, zostalo toto územie po celý stredovek a novovek obývané prevažne Slovákami. Okolo roku 1560 sa reformácia rozšírila aj do severného Zemplína, pokiaľ bol obývaný Slovákami, a to v údolí rieky Laborca až do Zbudského Dlhého a rieky Cirochy až po Modru nad Cirochou. Aj v Abaujskej a Boršodskej stolici sa reformácia rozšírila už v prvej polovici 16. storočia, najskôr však v Košiciach a okolí. Po vykryštalizovaní sa kalvínskeho reformačného smeru na synode v Tarcale v roku 1562 na Spiši a Šariši prevládol luteránsky reformačný smer okrem niektorých niekoľkých zborov v údolí riek Hornádu, Torusy a Tople, ktoré gravitovali na juh. A tak vznikli v priestore medzi Egerom – Košicami – Marmarošskou Sihoťou štyri reformované kresťanské senioráty bez dištriktuálnej organizácie a biskupského vedenia, a to Abaujský, Zemplínsky, Užský a Boršodský. Prvým seniorom Abaujského seniorátu v roku 1564 bol Gašpar Radič Karolyi, farár v Gonci, prvým seniorom Zemplínskeho seniorátu v roku 1564 bol František Czeglédi, farár v Lyske, ktorý predtým pôsobil ako farár vo Vranove nad Topľou, Blatnom Potoku a Kráľovskom Chlmcí, prvým seniorom Užského seniorátu v roku 1564 bol Andrej Gonci, farár slovenského reformovaného kresťanského zboru v Pavlovciach nad Uhom, a prvým seniorom Boršodského seniorátu v januári 1566 bol František Mohi, farár v Szikszó.

K týmto seniorátom patrili slovenské reformované kresťanské zbory, v ktorých žili slovenskí kalvíni, a ich počet bol tak veľký, že boli administrovaní zvláštnymi konseniormi. Takým konseniorm bol v Zemplínskom senioráte prvý duchovný reformovaného kresťanského zboru vo Vranove nad Topľou Andrej Mednenský, už v roku 1559 pripomínaný ako „inspector ecclesiarum sclavonicarum“. Konsenior Ján Sobranci vykonával túto funkciu v oblasti rieky Laborca a ako farár pôsobil v rokoch 1579–1593 v Humennom, 1593–1598 v Hnojnom, 1598–1610 vo Vranovskom Dlhom. Konsenior Tomáš Selecenus v Užskom senioráte pôsobil ako farár v Hnojnom v rokoch 1589–1593, v Starom 1593–1609, v Nižnom Hrušove 1609–1621.

V druhej polovici 16. storočia sa Kalvínova reformácia rozšírila aj v Gemerskej stolici, kde reformované kresťanské zbory v roku 1592 sa pripojili k seniorátu Boršodsko – gemersko – malohontskému, ktorého prvým seniorom v roku 1592 bol Vincent Tolnai, farár v Sajószentpéter. Po synode v Galante 1592, na ktorej prijali Druhé helvétske vierovyznanie ako symbolickú knihu a vznikol Horný

podunajský reformovaný dištrikt pod vedením biskupa, a jeho prvým biskupom bol zvolený v roku 1592 Mikuláš Dobronoky, vznikol v roku 1592 aj Tekovský reformovaný kresťanský seniorát, ktorého seniorom sa stal Andrej Gyogyosi Gondán, farár v Leviciach.

Veľmi významným medzníkom v živote Evanjelickej luterskej cirkvi bola synoda v Žiline roku 1610, na ktorej sa zúčastnili jej predstavitelia z 10 západoslovenských a stredoslovenských stolíc, na ktorej rozdelili toto územie do troch superintendencií a vyvolili hneď aj superintendentov. Pre Trenčín, Oravu a Liptov (s. trenčianska) Eliáša Lániho, pre Nitru, Bratislavu a Tekov (s. nitrianska) Izáka Abrahamidesa, pre Turiec, Zvolen, Hont a Novohrad (s. banská), Samuela Melika. Na synode v Spišskom Podhradí roku 1614 spišskí a šarišskí evanjelici zriadili si dve superintencie. Pre superintendenciu miest Košice, Prešov, Levoča, Sabinov a Bardejov, vyvolili za superintendenta Petra Zablera a pre Spišsko – šarišskú Štefana Xylandera. Evanjelický luterský Šarišsko – zemplínsky seniorát vznikol v roku 1663 a jeho prvým seniorom bol Juraj Thomae.

Ľubica Halášová

OSOBNÉ SKLAMANIE A RAST

BOH POVEDAL MOJŽIŠOVI: „JA SOM, KTORÝ SOM;“ A DODAL: „IZRAELITOM POVIĚŠ: ‚JA SOM‘ MA POSLAL K VÁM.“ (2M 3,14)

Mojžiš videl útlak svojho národa a bol si istý, že **M**sa má stať vysloboditeľom. V spravodlivom rozhorčení začal naprávať krivdy vedľa seba. Po jeho prvom výpade za pravdu Boh dopustil, že zažil hlboké sklamanie, bol zahnaný do púšte a štyridsať rokov pásol ovce. Na konci tohto obdobia sa mu Boh ukázal a povedal: „Vyved' môj ľud Izraelitov z Egypta.“ Mojžiš však povedal Bohu: „Ktože som ja, aby som šiel?“ (Exodus 3).

Mojžiš si už na začiatku uvedomoval, že má byť vysloboditeľom svojho ľudu, ale najprv musel prejsť Božím výcvikom. Podľa jeho osobného pohľadu mal pravdu, ale nebol tým pravým človekom pre toto dielo, kým sa nenaučil ozajstného spoločenstva s Bohom.

Môžeme mať Božiu víziu a jasné chápanie, čo Boh chce, a predsa, keď sa dáme do práce, príde niečo ako

Mojžišových 40 rokov na púšti. Vyzerá to tak, akoby Boh celú vec odignoroval, a keď sme sklamaní a na dne, Boh sa vráti a obnoví naše povolanie a my povieme: „Ktože som ja, aby som šiel?“

Musíme sa naučiť, že Božie tempo je zahrnuté v slovách: „Som, ktorý som ma poslal k vám.“ Tiež sa musíme naučiť, že naša vlastná snaha pre Boha neprezrádza nič iné, než neúctu k nemu. Naša osobnosť sa musí rozžiarit' osobným vzťahom s Bohom, aby v nás mohol nájsť zaľúbenie. (Matúš 17). Svoj osobný pohľad na veci máme dobre zaostrený, máme víziu a môžeme povedať: „Viem, že Boh mi dáva túto úlohu.“ Ale ešte sme sa nenaučili zladit' svoj krok s Bohom. Ak práve prechádzaš časom sklamania, čaká ťa obdobie veľkého osobného rastu.

KALVÍNČEK

RAJSKÁ ZÁHRADA

Na východe, v krajine nazývanej Eden, vysadil Boh raj – záhradu a postavil do nej človeka, ktorého stvoril, aby ju obrábal a strážil. V záhrade rástli všetky druhy stromov a rastlín, na pohľad boli lákavé a chutné. Toto krásne miesto Boh stvoril pre človeka, aby tam mali všetko, čo potrebujú pre život. Boh stvoril aj strom poznania dobra a zla a umiestnil ho uprostred záhrady. Adam s Evou mohli jesť zo všetkého v záhrade, okrem stromu poznania dobra a zla. Boh im povedal, že keď z tohto stromu budú jesť, istotne zomrú.

Potom Boh priviedol k človeku všetku poľnú zver a všetko nebeské vtáctvo, aby videl, ako ich človek pomenuje. A keď dal človek mená všetkému dobytku, všetkým nebeským vtákom a všetkým poľným zvieratám, Boh na neho zoslal hlboký spánok. Kým Adam spal, Boh zatiaľ z jeho rebra utvoril ženu. Adam sa jej potešil. Obaja sa spolu prechádzali po záhrade nahí, ani jeden sa pred druhým nehanbil. Boli v rajskej záhrade šťastní.

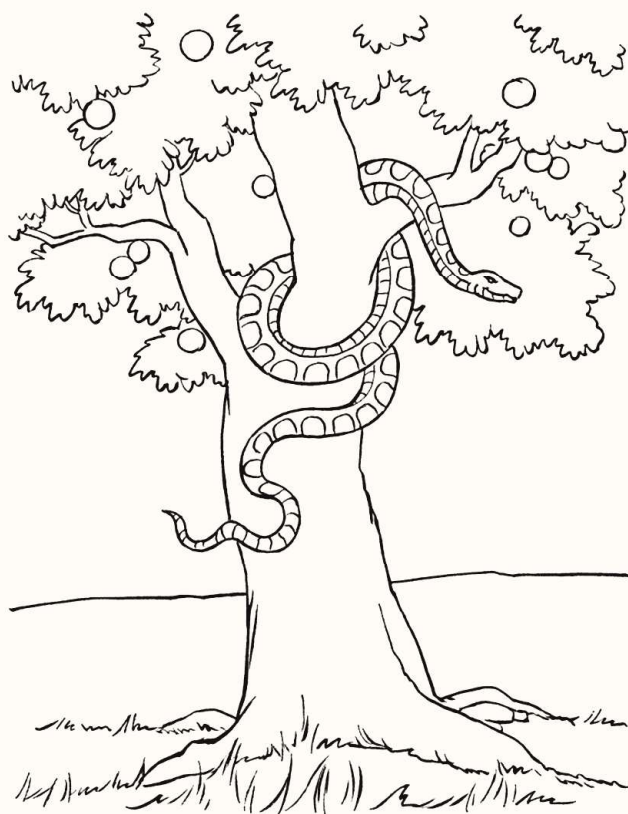
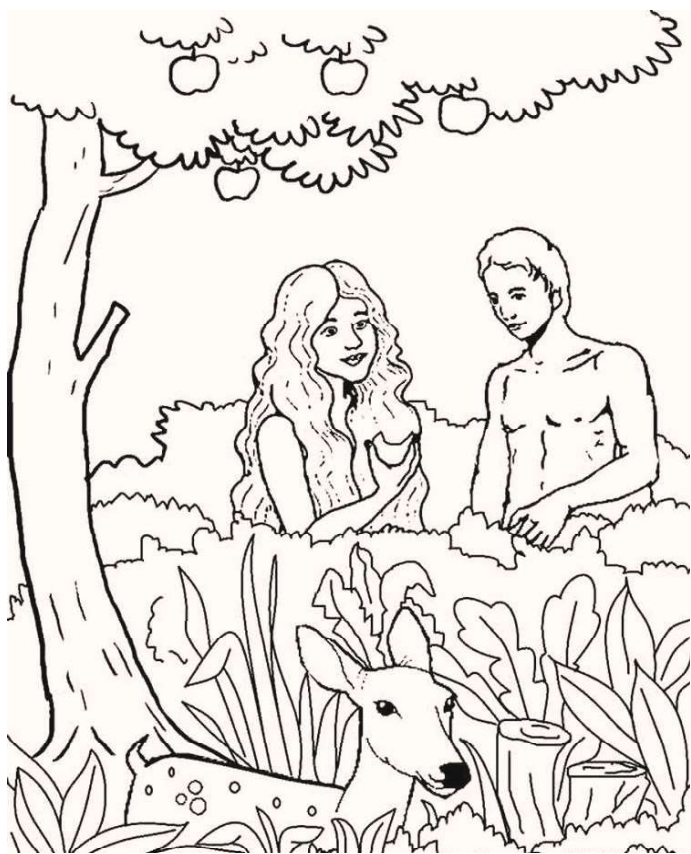
Jedného dňa sa had prihovril žene s otázkou, či im naozaj Boh zakázal jesť zo všetkých stromov záhrady. Žena mu odpovedala, že ovocie zo stromov v záhrade jesť môžu, ale že keď ochutnajú ovocie zo stromu, ktorý je uprostred záhrady, tak zomrú. Had bol ľstivé zviera a žene povedal, že určite nezomrú, ale otvoria sa im oči a budú ako Boh, budú poznať dobro a zlo.

Žena videla, že by bolo dobré jesť zo stromu, lebo

strom je na pohľad lákavý a aj ju lákalo získať múdrosť a vyrovnat' sa Bohu. Odtrhla teda z jeho plodov a jedla. Potom dala aj svojmu mužovi a aj on jedol. Obom sa otvorili oči a spoznali, že sú nahí. Rýchlo si splietli figové listy a urobili si z nich zástery. Keď počuli hlas Boha, ktorý sa prechádzal po záhrade za popoludňajšieho vánku, ukryl sa človek i jeho žena pred Bohom medzi stromy záhrady. Boh zavolať na človeka a opýtal sa ho, kde je. Adam mu odpovedal, že počul jeho hlas v záhrade a ukryl sa za stromy, pretože je nahý. Boh sa ho spýtal, kto mu povedal, že si nahý? Či azda nejedol zo stromu, z ktorého mu zakázal jesť. Adam sa bránil, že za to môže žena, že ona mu dala ovocie. Žena sa bránila, že had ju naviedol, tak jedla.

Boh preklial hada a vyhnal ho z rajskej záhrady. Prikázal mu sa plaziť po bruchu a hltat' prach po všetky dni svojho života.

Obom ľuďom dal šaty a povedal im, že teraz poznajú dobro a zlo a že musia odísť zo záhrady, aby neokúsili ovocie aj zo stromu života. Muž a žena boli vyhnaní z raja. Museli sa začať živiť sami z pôdy. S námahou na nej museli pracovať a veľa potu stálo muža, aby získaval chlieb. Žena bola potrestaná tak, že jej Boh povedal, že bude rodiť deti v bolestiach. Na východ od raja postavil Boh cherubov s vytaseným ohňovým mečom, aby strážili cestu k stromu života.

VIETE...

1. Ako sa volala krajina, v ktorej bola rajska záhrada?
2. V ktorej časti záhrady stál strom poznania dobra a zla?
3. Z akej časti mužského tela stvoril Boh ženu?
4. Ktoré zviera naviedlo Evu jesť zo stromu?
5. Čím sa zaodeli ľudia, keď zistili, že sú nahí?
6. Kde sa potom skryli ľudia pred Bohom?
7. Koho postavil Boh strážiť cestu do raja?
8. Prečo boli Adam s Evou vyhnaní z raja?
9. Vymenujte aspoň 2 reformátorov?
10. V ktorý deň si pripomíname reformáciu?

VYHODNOTENIE

Odpovede: Všetkých: 65, Úplných: 59

Výhercovia:

Juraj Midlík
 Mirka Kačuriková
 Bianka Žofčáková

MAĽOVANÁ KRÍŽOVKA

Každé číslo v legende určuje počet za sebou nasledujúcich štvorčekov rovnakej farby.

Medzi jednotlivými číslami je vždy minimálne jeden prázdny štvorček.

			8	9	10		10	9	8	
	7	1	1	2	18	2	1	1	1	7
9										
9										
9										
9										
9										
9										
9										
7										
5										
3										
1										
1										
1										
1										
1										
1										
1										
3										
7										

MODLITBA VĎAKY

Martin Rázus

Tichunkú modlitbičku poviem Ti Bože môj,
jak vtáča pod rákosim... počuj ma, keď ťa prosím:
Perám, čo reč mi dali, piesňou ma uspávali,
očiam, čo bdejú stále, či rastiem Tebe k chvále,
rukám, čo pre mňa v čine, požehnaj Hospodine.

Rodičom popraj sily, by dlho, šťastne žili
a mali darov nadosť i zo mňa veľkú radosť.
Až vrátim po kúštičku dar lásky stoj čo stoj...
tichunkú modlitbičku vypočuj Bože môj! Amen

KALVÍN - ZBOROVÝ LIST

VYDÁVA:

REFORMOVANÁ KREŠŤANSKÁ CIRKEV NA SLOVENSKU – CIRKEVNÝ ZBOR MICHALOVCE.

REDAKČNÁ RADA: JURAJ GAJDOŠOCI, JAROSLAV BÁNOCI, JÁN ŠOLTÉS, TIEA SOTÁKOVÁ, ĽUBICA HALÁSOVÁ.

ZODPOVEDNÝ REDAKTOR: JÁN ŠOLTÉS, E-MAIL: IXO@CENTRUM.CZ, JANCO.SOLTES@GMAIL.COM

ADRESA REDAKCIE: A. SLÁDKOVIČA 7, MICHALOVCE. Ň

INTERNETOVÉ STRÁNKY ZBORU: WWW.KALVIN.SK

NEPREDAJNÉ